

LIBERTATEA

Abonamentul la „Libertatea”: 50 Lei pe an.
Pentru țărani, prețul toii e scăzut la numai
82 Lei pe an, 16 Lei pe 6 luni, 8 Lei pe 3 luni.
„Foaia Interesantă” și „Plugarul Luminat”
li-se dau gratuit. — În Iugoslavia 40 Dinari.

FOAIE PENTRU POPOR

Apare în fiecare Joi

Director: Pr. IOAN MOȚA

Pentru Americani: „Libertatea”, „Poata Inter.” și
„Plugarul Lum.” pe un an 2 dollari. Banii se trimit
la dl John I. Savu, 1. Main Str. Warren, Ohio. Foli
la Orăștie se dă de știre prin o cartă postală.

Greșala Pocăiților.

În zilele noastre când toate
miştile și suferințele sunt stăpânite
de gândul Unirii și al Frăției, din-
tre noi se desfac tot colo câte-cete
de frați de-al noștri, se înstrăi-
nează de noi, nu se mai bucură
de bucuriile noastre, văd în noi
niște dușmani și în ei niște asu-
priși. Se strâng împreună ca creștinii
din cele dinlăți veacuri ale creștină-
ității asupra și zic că se deose-
besc de noi ceilalți prin aceia că
ei, tot recunoscând Biblia și învă-
țăturile lui Isus, nu mai vreau să
recunoască pe preoții și adminis-
trația bisericească de azi în po-
zitivă careia își îndreaptă ei ne-
mulțumirile. Cel ce propovăduiește
această „pocăire” spun și ei că
lor nu le trebuie o religie nouă, ei
nu sunt propovăduitorii unei alte
credințe decât cea creștină, ei vor
numai înălțarea conducătorilor,
dela preot și diacon până la mi-
tropolit. Căci — zic ei — căi preoții
memerici și beșivi avem, câte dări
și plăși avem de făcut ori de câte-
ori avem de lucru cu biserică, și
apoi la urma urzii și noi singuri
ne putem ruga lui Dumnezeu și cei
cărțile sfinte fără ajutorul lipitoarei
de preot. Și astfel se găesc în
unele părți destul jărant (căci a-
proape numai printre jărant te răs-
pândește această răzvrătire) cari
să se hotărăscă să se lapede de
preot și biserică lui, pentru a se
face „pocăiți”. Și cum ori-ce lucru
nou prinde ușor cu ademeniile lui
de a ne scăpa de anurile năca-
zuri și lipsuri, oamenii pripiți la ho-
tărire se lasă ademeniți tot mai
mult.

Ca să credem despre acești oam-
eni? Dacă au dreptate ar trebui
să-i urmărim și noi pe calea lor,
dacă nu au, atunci trebuie să-i in-
toarcem înapoi la adevăr.

Lăsăm la o parte acele invinu-
iri cari spun că răuvoltorii ne-
mulțumului nostru caută să strice pe a-
ceastă cale judecata înțeleaptă a
jărantului român. Deasemenea să
nu ne gândim nici la aceia că a-
devărații jăranti vrednici și mai lu-
minati nu s-au lăsat ademeniți de
pocăiți. — Noi vrem să cercetăm
credința pocăiților, să-i descoperim
binele ori răul.

Am spus mai sus că pocăiții
eu acele credințe ca și noi, și ei
ascultă de Biblia și învățăturile
creștine întocmai ca noi. Lor nu
mai popă de-al nostru nu le tre-
buie. Prin urmare ei vor forma fără
păstor. Dar cine le va mai lămurii
lor învățăturile și pildele sfinte, căci
singur greu de tot o va face jă-
rantul care n'are nici vreme, nu știe
nici cartea, și nici nu înțelege din-
tr-o singură celtre fără lămurii Bi-
blia și Evangheliile? Le trebuie deci
și lor un conducător, un povăduitor.
— Și pocăiții își și aleg pe unul
mai luminat dintre ei care, deocam-

dată fără plată și sarcini, le face
slujba aceeași în casa unuia ori
a altuia dintre ei în loc de biserică.
Dar aceluia conducător al lor nu e
tot un fel de preot? Și cu vremea
nu se va face el într-o toate un preot
la fel cu cel care a fost lăpădat?
Și apoi când se vor strânge banii,
se vor zidi și încăperi anume, mai
incăpătoare, unde să se facă a-
ceastă celtre din cărțile sfinte. A-
cestea vor fi bisericile preoților.
Prin urmare plecând dela lăpăda-
rea preoților și a bisericii ei vor
ajunge tot acolo, la un alt preot și
biserică, nu mai bună ca cea ve-
che, deoarece și ei vor trebui a-
tunci când s'au înmulțit să plătească
pe preotul lor, să plătească pen-
tru îngrijirea bisericii și pentru ce-
lelalte slujbe. Căci ori ce-ar zice
alții, turma își cere păstorul și con-
ducerea ei, după cum satul își cere
primarul lui, județul prefectul și jara
guvernul său, deoarece fiecare om
nu se poate îngriji de toate ne-
voile, ci totdeauna acolo unde sunt
mai mulți oameni împreună se cere
dela fire un conducător, un căr-
maciu. Prin urmare visul ademeni-
tor al creștinului care se face
pocăiți, visul de a scăpa de un di-
rigitor lumesc, nu se poate îm-
plini. Pocăiții nu face deci toată
această răzvrătire împotriva admi-
nistrației bisericești decât pentru a
ajunge tot acolo de unde a plecat:
de conducător nu se poate lipsi,
iar conducătorul se susține cu a-
numite sarcini. Pocăiții vrea să
aibă numai drepturi și bunuri, fără
datorii și sarcini. Dar este oare
vreun drept care să nu fie strâns
legat de o sarcină corăspunzătoare?
Dacă te folosești de binefacerile
vieții într-o țară (unde le păzește
poliția, te apără armata, și se dau
drumuri și fârguri și puțința de a
trăi omeneste), trebuie totodată să
împlinești și sarcina de a plăti da-
rea. Dacă vrei să te bucuri de bi-
nefacerile de a fi tată de familie,
al sarcina și neajunsul de a trebui
să-ți crești copiii. Tot așa, dacă
vrei să te bucuri de binefacerile
credinței, trebuie să înduri sarcina
de a susține preotul și biserică
fără de care credința ta nu se poate
hrăni.

Sunt așa dar niște vizători ori
niște răuvoltori aceia cari propo-
văduiesc lăpădarea de sarcinile ce
le cere bunul credinței. Cel căr-
mălt totdeauna se uită cam cu
ochi răi la cărmulțor crezând că
acesta trăiește pe nedrept de pe
pielea lui, a cărmulțului, și nu vede
că el nu ar putea trăi fără acel
cărmulțor. Și astfel se găsesc oam-
eni cari vor să înălțare capul
crezând că pot trăi fără el. Așa
fac și pocăiții. Însă, dacă ei recu-
nosc totuși un păstor, și au vrut
doar să-l înălțare pe cel vechiu,
cred ei că cu vremea acel păstor
al lor vor fi mai buni decât cel de
până acum? Nu sunt oare tot oam-
eni și ei, supuși aceluiași gre-
șeli? Au aceiași dogmă și cre-

dință și pocăiții ca și noi, vor re-
cunoaște și ei cu vremea că le
trebuie un conducător și o biserică
și lor. Astfel fiind, cred dăniți că
se va mai păstra deosebirea visată
dintre ei și noi, că nu le vor veni
înapoi odată cu reînălțarea admi-
nistrației bisericești nouă, la fel
însă cu cea veche, — și sarcini
noui la fel cu cele vechi?

Dacă e așa, — și așa este, —
atunci de ce s'au mai despărțit de
noi? Sufletul omului cere frăție și
unire, iar nu ceartă și învrăjire.
De ce să fim și mai fărâmițați în
cele certate unele cu altele, când
er trebui să fim cu toții una? E
omenesc și creștinesc aceasta?
Oare pocăiții atât de grăbiți de a
se desface de administrația noas-
tră bisericească, au celti ei cu luare
aminte cărțile sfinte, au găsit ei
acolo cuvântul de iubire a aproa-
pelui, de unire și frăție, și nu la
mustrat conștiința de învrăjirea
nouă și zadarnică, nefolositoare ce
au semănat-o?

— Și noi cei nepocăiți avem
nemulțumiri împotriva bisericii de
azi, însă alte nemulțumiri care a-
tunci când vor fi împăcate vor a-
duce rosde frumoase și adevărate.
De pildă suntem nemulțumiți de
faptul că, fiind cu toții oameni le
fel unii cu alții, suntem împărșiți
în tabere vrășmăse: catolicii, orto-
doxii, evreii, reformiștii, musulmanii
(tercii), budhiștii, și alții încă, se
urăsc între ei, se ceartă și se o-
moară, în vreme ce toți sunt frați,
oameni cu un suflet. Visul nostru
de reformă ar fi: unirea tuturor
oamenilor în aceeași religie, ince-
tarea sălbătăciei și urii care bân-
tue azi în lume, ridicarea omului mai
presus de fiară ș. a.

Când s'au despărțit creștinii
ortodoxi de cei catolici tot așa au
crezut ca și pocăiții de azi, că
vor scăpa de sarcinile și neajunsu-
rile ce le puseseră catolicii în spa-
tele lor. Tot același credință au a-
vut o și reformiștii lui Luther și
Calvin, când s'au deslăcut de Papa.
Și tot ca pocăiții de azi, și acești
răzvrățiți n'au ajuns la vreun alt
rezultat, decât acela că azi credin-
cioșii aceluiași Isus sunt certăși în-
tre ei la cuște! Au încălcat în pi-
cicare credința și scriptura care
propovăduiește frăție și iubire în loc
de vrăjă.

Atunci când vedem ori unde un
neajuns, datoria noastră e să luptăm
împreună și nedespărșiți pentru în-
ălțarea lui, iar nu să fugim de
el pentru a ne scăpa persoana
noastră, lăsând pe ceilalți în rău.
Fapta pocăiților pe lângă că e gre-
șită, deosece după ce va muri
înaușăscirea și înfierbântarea dela
inceput nu va rămâne nici o îmbu-
nătățire a lucrurilor, — fapta, pur-
tarea pocăiților mai e și necrești-
nască, egoistă și lașă (lacomă și
fricoasă), e ca dezertarea solda-
tului din fața dușmanului uitând că
lupta împreună pentru mântuirea

tuturor e mai mare și sfintă decât
fuga și frica.

Am fost odată cu toții împreună.
Cum de ne-au părăsit și uitat, dacă
spun că ei nu nesocotesc morala
(învățăturile religiei)? Și mai ales
cum de s'au putut despărți de noi,
înțeleg vrăjba dintre frați, pentru
un vis așa de subred ca el lor?

Iată deci greșala în care au că-
zut pocăiții și de care trebuie să
se ferească ceilalți oameni de a
cădea. Judecați spusele propovă-
duitorilor la pocăire, cu sînge rece
și cumînțente, cu mintea întregă
și neorbăită, așa cum ne-am stră-
duit și noi s'o facem aici, — și
veți putea ușor să le prindeți ră-
tăcirea.

Acestea le-am scris mai mult
pentru oamenii cari fără a fi trecut
la pocăiți voiau să știe, că ce sunt
aceștia, ori erau pe cale de a fi
ademeniți și ei. Căci mare e pu-
terea de amăgire a cuvintelor ne-
adevărate și bine suclite! Dovadă
e numărul destul de însemnat al
acestor oameni, rătașii de către a-
numiți propovăduitori răuvoltori ori
neștiutori, — și pe cari doar vre-
mea care le va dovedi greșala fă-
cută, îi va mai putea aduce la ca-
lea mai bună pe care au părăsit-o.

TAKE IONESCU

Credem că e folositor și inte-
resant să dăm aici mai jos câteva
părți dintr'un articol apărut la Paris
în ziarul francez „Le Figaro” des-
pre Take Ionescu, care a fost în-
mormintat Sâmbătă la Sinaia. Ar-
ticolul e scris de marele scriitor
francez, dl Robert de Flers, mem-
bru al Academiei Franceze. Iată
câteva părți ale articolului:

„Take Ionescu a murit, răpit pe
neașteptate. E o adevărată mîhnire pen-
tru toți cei cari, ca și mine, l-au cu-
noscut; e o pierdere durercasă pentru
cele două patrii ale lui, România și
Franța.

„Dușmanii mi-au spus uneori —
mi a mărturisit el odată — că ași pre-
feră țara dv. țării mele. Nu-i adevărat.
Iubesc România mai mult decât ori-ce
pe lume, căci ea e mama mea; dar de
cînd e un păcat ca să-ți iubești și bu-
nica?”

„Ori cit de nedrept e acest timp-
riu sîrșit, el n'a plecat fără să-și fi
văzut cel puțin îndeplinindu-i-se cele
două mari visuri ale vieții lui: Româ-
nia-Mare împlănită, și Franța, căci nici
odată n'a uitat-o, recitigîndu-și în sîrșit
provinciile pierdute.

„Vezi, — imi spunea odată — dela
douăzeci de ani, am avut ochii veșnic
îndreptați spre Apus, spre Ardeal, și
totdeauna mi-a părut că mai departe,
în prelungire, zăream Alsacia-Lorena”.

Am cunoscut puțin discuțiunile așa
de scînteietoare, așa de vălăte, așa de
calde ca ale lui Take Ionescu. El era
numai suflet, numai grație, numai in-
cintare.

„Niciodată, nici chiar în zilele cînd
situația Alianților părea mai amenințată
ca cînd, Take Ionescu n'a încetat de

a crede, inflăcărât, în victoria noastră. În 16 și 17 Dec. 1915 a jucat în Camera Deputaților din România unul din cele mai mărețe discursuri (vorbi) pe care l-a produs Marele Războiu.

„Astăzi — spune el — se bat națiunile și nu armatele; conștiința tuturor s'a trezit; războiul va mai dura. Și nu poate să se sfârșească decît cînd una din părți va fi strivită.

„Națiunile nu vor primi o altă pace. Dacă Germania va fi cea victorioasă, va fi legea domnia pumnului de fier; dacă Franța va fi învingătoare și ea va fi — lege va fi dreptatea, pentru că toată lumea să se poată bucura de binefacerile civilizației”.

„Iubite Take Ionescu, acum cînd suntem despărțiți pentru totdeauna de tine, cu cită emoție nu ne amintim de toate cuvintele tale, de cele mai adînci ca și de cele mai simple; cu cită melancolie nu evocăm noi inflăcărarea ta, veselie ta, claritatea ta latină; cit de bine știai să trăiești viața și cit de mult să scoți din ea grația și noblețea. Cit de mult ai știut să-ți iubești țara și cit de mult ai știut s'o iubești și pe a noastră!”

Robert de Flers.

Știri politice

Glas al viitorului?

Boala rusească, comunismul, s'a lăsat mai tare ca de ori-care alt vecin, de «fînil» Rusiei, de Bulgari. Aci comuniștii sunt mulți, — căci această boală prinde unde e prostia mai mare, iar Bulgarii au dat puternice dovezi în cei vre-o zece ani din urmă, că numai minți nu au și numai înțelepți conducători de țară, nu sunt.

Așa apoi aci s'au și aliat cei dinții sfătoși cari să cheme la oaltă un «Congres» (Mare Sfat) al Comuniștilor din toate țările!

Și s'au adunat capete sucite și din Rusia și din Germania și din Austria, și din Polonia și din Ungaria și din Franța și din Anglia și din România... Fiecare țară are câte un mînușchi de sfătoși, cari, neputînd să ajungă la vre-o însemnătate în mijlocul fraților lor din partide politice naționale și cu scaun la cap, — se dau peste cap și intră în Partidul Socialist, — da de cumva acolo ajung la trepte înalte.

Pe aceștia i-a chemat trimbița comuniștilor bulgari să se adune din toate țările, la Sofia, scaunul de domnie al Bulgarilor, — unde au fost lăsați să se adune acum câteva săptămîni...

După câteva zile de chibzueli în sus și 'n jos, cari toate nu înseamnă mai mult decît nimica, sau zvr-colirile unor neputincioși și doritori de mărire fără osteneală, — ei au luat hotărîrile sfatului, cari ar fi:

Să se facă pregătiri pentru a chema la oaltă un Congres (Mare Sfat) uriaș al muncitorilor comuniști din toată lumea! Ca așa să se ajungă la o unire între toți, ca într-o zi să se facă ei stăpâni peste toată lumea, peste toate popoarele! (Adecă taica Lenin și Trozki să nu mai vadă numai Rusia scufundată în fundul iadului adus pe pămînt, ci toate țările și toate popoarele lumii! Ce bine numai, că nu lasă Dumnezeu să crească coarnela boilor până în ceriu!)

Iar fiindcă și dumnealor bîgă de samă, că prin aceste țări sunt și alte bresle de oameni, mai numeroși decît muncitorii comuniști, — și anume se mai află și o pătură uriașă de țărani, cari nu-s prea Insuleții de evanghelia comunistă, — anticriștii dela Sofia bulgară, fac ochi dulci țărănilor, cînd în punctul al doilea al hotărîrilor lor spun:

Popoarele balcanice (adecătelea: Bulgarii, Sîrbii, Muntenegrenii, Albanezii, Grecii, Turcii europeni, ba și Românii, ca fiind aproape de Balcani), nu vor ajunge la »adevărate libertate socială« (la care Rusia a ajuns și-i așa de fericită într'ansal...), decît prin revoluția muncitorilor și a țărănilor, și prin înființarea unei Republici federative a Sovietelor în toate țările pe cari le privește!

Înțelegeți, mă rog, măreția planului: Toate statele astea să-și răstoarne domniitorii de azi și să se prefacă în Republici sovietice (așa cum Rusia este!), apoi toate aceste Republici să se unească într-o »Republică Federativă« (unire de republici între ele, avînd o singură conducere, a oarecărui Lenin ori Trozky!) Și asta cu ajutorul țărănilor acelor țări, — fiind ei, muncitorii comuniști, prea puțini pentru intruparea unor planuri alit de mari...

Adunarea dela Sofia a mai cerut: nimicirea tuturor Contractelor de pace încheiate după războiu, și să nu se plătească nici o despăgubire de războiu, căci aceasta duce numai la alte războaie. (Înțelegeți mă rog, că Rusia și Bulgaria ce mult ar dori nimicirea contractelor de pace, — ca să se vadă ele iarăși în vechea piele de nainte de războiu, și cam ciuruită și găurită prin acele contracte!.. Și ei cred că lumea nu înțelege unde țintesc cu hotărîrile lor cele ce vor numai... pacea cea mai sfîntă pe pămînt!..

Și închee așa: Singura putință de a leși din strîmtoarea și sărăcia de azi este: o revoluția a sărăcimii (proletariatului) din toată lumea!

Adecă tot asta e ținta din urmă: de a stăpîni cineva, în numele mulțimei sărace, nu peste o țară, nu peste Europa întregă, ci peste toată lumea!

Cel-ce nu vede aci spurcații periculi jidovești săltînd și fluturînd în ura lor pentru toate celelalte popoare din lume și în dorința de a și-le vedea așternute la picioarele lor, — acela se poate culca fericit mai departe pe cealaltă ureche!

Dar poporul nostru românesc să fie treaz și cu ochii 'n patru față de astfel de glasuri de — Anticriștii! Că vai va fi și de țară și de neam și de unul fiecare dintre noi, de-om urma glasurile acestor înșelători!

Neastîmpărul Bulgarilor?

Bulgarii sunt foarte neastîmpărați. Năcăjiți că, pe urma politicei

prosste a Regelui lor, care-și dete țara de 2 ori dup'olaltă de mal, — au ieșit așa de rău din războiu, acum nu dau pace vecinilor lor. Dacă cu războiu nu-i pot lovi, îi înșeapă la hotare prin mici bande de oameni cu capu'n mîna ziși »comitagii«. Cete de 30—40 de astfel de »comitagii« se furîșează peste hotar cînd în Dobrogea Românească, cînd în Grecia, cînd în Sîrbia, și fac jafuri în averile vecinilor și săvîrșesc omoruri ticăloase.

În Cadrilater (Dobrogea nouă) acum dela războiu încoace, au venit aproape în toată luna, în toată săptămîna, bande de acestea de mișei și au făcut stricăciuni. Și pîndesc îndeosebi după viețile slujbașilor și jandarmilor români și-i omoară, ca să sparie pe alții a mai merge să fie de pază acolo printre Bulgari. În anii aceștia au omorît peste 40 de preoți, învățători și jandarmi români din Cadrilater.

Văzînd această purtare de vecin nebun, guvernele dela București, Belgrad și Atena, au dat o scrisoare împreună, în numele țărilor lor: România, Sîrbia, și Grecia, guvernului bulgar dela Sofia, prin care îl trag la răspundere pentru că suferă aceste bande ce tulbură liniștea vecinilor, și i-au pus în vedere, că de mai vin nainte întîmplări de acest fel, cu încălcarea granițelor, cele 3 țări vecine vor porni împreună și vor cuprinde cite-o fâșie de hotar din Bulgaria, pe care-l vor pune sub pază armată, țînînd însă ținut bulgar, — iar la nevoie vor merge și mai departe!

Primînd săptămîna trecută această plăcintă din 3 părți, guvernul bulgar inte și-a lătois ochii pe dos spre vecinile sale, jorîndu-se ca o vulpe violeană, că să fie al focului de știe ceva de acele bande sau de le ajută el cu arme și cu gloanțe și cu bani. Doamne ferește. Doar el e... vecin pașnic și bun.

S'a învoit să meargă chiar o comisie de străini nepărtinitori să facă cercetări, ca să se vădească, că el nu e vinovat.

Se va vedea ce va afla asea comisie. Deocamdată se vede că guvernul bulgar, strîns cu ure, știe bîga coada între picioare și să joară că-i — mironosiță...

Spre ajutorarea Austriei

se grăbesc câteva state mai cu bani. Anglia dă câteva milioane lire sterline, Italia 70 milioane lire italiene în Cehoslovacia 500 milioane coroane cehoslovace.

Căci fără a fi ajutată, Austria s'ar scufunda și s'ar prăbuși, — zăta a ajuns de rău pe urmă războiului.

Ne-ați luat înîma Ungariei, — luați-ne și pe noi!..

Un bărbat de frunte maghiar, din Ungaria, avînd prilej a sta de vorbă cu un redactor al ziarului »Univerau« din București, vorbind despre zboterile Ungariei pentru a ajunge să albe țară un Domnitor, — spunea, că marea mulțime a Maghiarilor nici nu dorea de fapt întoarcerea lui Carol pe tronul Ungariei, — dovadă și faptul că, Horthy a respins cererea fostului Rege, cînd s'a lăsat de odaltă în Pesta și l-a cerut frîncele țării. Dacă toată

Ungurimea îl dorea așa de tare cum se vorbește, el rămînea ac

„În căutarea unui Rege, — spusese politicianul maghiar, ne-am îndreptat privirile mai mult spre Anglia. Ne-ar fi de folos un prinț Englez. Se ridică însă o piedecă mare. Nu suntem catolici și nu putem cu ușurință un chip să primim altă confesiune pe tron. Însă nici un prinț Englez nu s'ar lăpăda de religia sa. Iată o stare de lucruri peste putință.

„Unii s'au gândit la un fiu al fostului împărat al Germaniei. Dar s'ar scutura de legea protestantă dar politicește n'ar fi un câștig pentru noi...

De aceea — ne mai gândim...

Și omul politic maghiar încheie:

— Mă sfîesc s'o spun, căci știu că planul acesta nu prinde în România. Dar mulți din cei cu judecată din țara noastră, nu văd pentru Ungaria o stare de lucruri mai bună, decît într'un dualism cu România (unire politică, așa cum era cea cu Austria).. Atunci pricină tronului s'ar deslega de sine. Toate celelalte treburi (înteresuri) ar fi puse trebunței celei mari de-a avea aici în mijlocul Europei o pretenție a cărei lipsă e atât de simțită...

Apoi bărbatul politic maghiar nu mai stăruie în planul sev, ci în mase gânditor asupra lucrului.

Cu alte cuvînte, sunt printre Unguri oameni cari spun: Românele, — ne-al luat înîma Ungariei (dealul), la-ne și pe noi!..

UNELE—ALTELE

Cum ne iau în deșert!..

Cetim într-o revistă Bisericească în comuna Grozești, județul Bacău (Moldova), acolo unde au fost lupte uriașe între Români și năvălitorii Germani și Unguri, — la »ziua eroilor«, care e zi oficială, de regătorii au poștit și pe preotul catolic de acolo să vie să facă slujbă, că sunt printre cei căzuți pe acele văi și numeroși catolici cît din țară cît mai ales de cei din țările năvălitoare, cari au căzut roiri roiri pe acele locuri trîznite de focul neclintitorilor apărători români. Zăcîndu-și aci somnul de veci alături de cei pe care doreau a și supune sieși, — rugăciunile se fac pentru sufletele tuturor, căci toți au fost eroi, unii dintr'o poruncă, alții dintr'alta.

Dar preotul catolic n'a vrut să vie să slujească deodată cu Românii! A spus că el va sluji osebît în 4 Iulie ceva zi hotărîită de Austrieci ori de Unguri ori de Nemți... De hotărîrea țării românești în care slujește și el, nu vrea să știe nimic.

Apoi, să ne lerte Dumnezeu, dar așa ceva numai niște guverne pîn' la prostie lertătoare, o poștingădui! Acești catolici ni-au dovedit o și aici în Ardeal, în Bănat (la Arad și Timișoara și alurea) că nu sunt mai potrivnici ca Prusacii, ca Jidanii, ca Turcii!

Dacă nu se găsește în guvernele din București o mîna bărbătească o mîna tare, care să apuce niște de gulere pe acești provocători!

America, cuminte.

Senatul și Camera americană (sfatul țării) au hotărât în bună înțelegere, că își scad iarăși armata la 125.000 de oameni.

Așa apoi America poate fi bogată, dacă la 100 milioane de locuitori, fine numai 125.000 soldați, pe când statele din Europa, toate, unele ca altele mai neliniștite de vecinii lor, țin la 2-3 milioane câte 125.000 de soldați... Urișele cheltueli cu armata, America le folosește pentru școli, pentru biblioteci, pentru îmbunătățirea sortii materiale și de cultură (învățătura a cetățenilor săi).

Trebuie să știm însă și aceea, că America se poate lipsi de armată, pentru că nu are vecini primejdioși în nici o parte a sa! Toate statele vecine au la ele acasă atâta de lucru și-s așa de mulțumite, că nu râvnesc la părți din hotarele americane. Așa apoi nici Statele Unite n-au nici o nevoie de a sta înarmate până 'n dinți, — cum sunt silite a sta cele din Europa, cari au ori în coasta dreaptă, ori în cea stângă, ori în ceașă ori la frunte ori în toate părțile câte-un vecin ce stă cu dinții ascuțiți numai să-i înțape în carne calul de lângă el...

În Belgrad

tribunalul militar sârbesc a judecat pe numeroșii «comitați» bulgari prinși pe pământul sârbesc, trecuți spre a face rele, — cum fac Românii în Dobrogea.

Stăteau în fața judecării 232 de Bulgari prinși. Din aceștia pe 49 i-a aliat nevinovați, pe 183 însă i-a judecat la muncă silnică de câte 6 ani, 5 ani, 4 ani, cel mai puțin la 6 luni.

Lipsă de preoți.

În sedințele consistorului Bisericesc din București la care au luat parte toți Arhiepiscopii ortodocși ai țării, s'a arătat că singur în vechiul Regat sînt lipsiți de preoți 1000 de parohii. Vre o 3-400 în Ardeal.

Ce rău fac mulți tineri că se avântă tot spre alte țărîmuri de viață și nu îmbrățișază cariera cea atât de frumoasă a preoției, care te ține în cinste viața întreagă și răsplătește cinstit pe servitorul bun al sfântului altar!..

NOUȚĂȚI

Înmormântarea lui Take Ionescu s'a făcut Sâmbătă la Sinaia. După ce trenul care-l aducea din Italia a sosit în țară fiind sărbătorit la toate garile însemnate prin cari a trecut, a fost așezat în chip sărbătoresc în sala Ateneului Român din București. Vineri, când trupul a fost dus la gară spre a-l transporta la Sinaia, s'au făcut serbările cele mari pregătite în București, în fața unei lumi numeroase. Toți oamenii politici ai țării au adus împreună cuvenitele preamăriri mortului.

D-na Ana Moga Georgescu ar'ată cunoscută mai mult în strălănită decât la noi în țară, a dat zilele trecute un concert în Orăștie în scop de binefacere, stărnind admirație și chiar surprindere cu vocea rară a D-sale.

Mulțumindu-i pentru atenția ce a dat-o orașului nostru alegân-

du-l și pe el în numărul restrâns al celor ce le va vizita în scurtul turneu, mărturisim că dorința noastră sinceră e să o putem auzi pe D-na Moga-Georgescu cât mai curând pe scena uneia din Operile noastre Naționale.

M. Sa Regele Ferdinand, cu prilejul căsătoriei A. S. R. Prințului Carol și a A. S. R. Prințesei Elisabeta, a dăruit după cum se știe, suma de 300.000 lei, care să fie împărțită la o sută de tineri săteni din România-Mare, cari s'au însurat în aceiași lună cu Moștenitorul României și Moștenitoarea Greciei.

Zilele acestea se va face această împărțire, după listele ce le are Ministerul de Interne, fiecare pereche tânără dintre cele alese căpălând câte 3000 Lei.

Amânarea încoronării. Se anunță din București că serbările încoronării dela Alba-Iulia s'au amânat din nou fără a se stabili vre-un nou termen. Pricina acestei noi amânări pare a fi starea politică a țării și mai ales nemulțumirile din Ardeal pricinuite de măsurile stăpânirii liberale.

Pentru un monument lui Take Ionescu s'au adunat până acum în București o jumătate milion de Lei.

Americanii și pe la noi.. Folosindu-se de marele preț ce-l au banii lor față de ai noștri (azi un dollar american, care prețuia 5 Lei înainte de război, e cu 140-150 Lei), bogătași americani singuratici, sau Societăți de oameni întreprinzători, vin în Europa și cumpără uliți întregi din orașe, sau zidesc de nou, — punându-și bine piciorul economic în țările noi. Prin Viena, Pesta, Berlin, prin Polonia, Turcia, etc. Englezii au nenumărate palate cumpărate foarte ieftin, în cari vor purta felurite mari negocieri.

Au început a se arăta mai stăruitor acum și în România: La București e în zidire întâiul palat „zgăriețor de nori”, adică înalt de par'că dă cu capul 'n nori și-i zgărie cu coperișurile ori turnurile sale. Se înalță în apropiere de Ateneul Român. — O societate se imbiase să lărgască supărâcios de strîmta Calea a Victoriei. Ci-că spunea: toți câți aveți azi prăvălii (bolte) ori locuințe în aceste case, veți primi în noile palate prăvălii și locuințe încă mai mari și mai frumoase! Căci vom avea de unde da. Noi pe locul casei cu unul ori două etaje (ridicături), vom zidi cu 4-5-6 etaje, așa că mai pot veni de 2 ori atâta locuitori câți are casa azi, și toți vor avea loc. — Dar, nu știm de ce, imbiemântul n'a fost primit.

Acum aflăm că la Cluj s'a înfățișat solul unei societăți de americani și s'a imbiat să zidească vre-o 200 de case mari, palate, în Cluj, pe prețuri destul de scăzute. Nu știm încă dacă va fi primit imbiemântul, căci cam avem noroc de-a ne scăpa—norocul..

Poliția din Berlin a prins pe ucigașii ministrului de externe Rathenau, cari sunt niște imperiaști nemți, făcând parte din organizația (țesătura) care vrea să aducă înapoi în domnie pe fostul împărat Wilhelm. Prin aceasta se adevăresc temerile Francezilor și ale republicanilor germani cari spuneau că fosta Germanie războinică e departe

de a fi murit și că măsurile aspre se cer împotriva celor ce nu vor pacea și dreptatea în lume, ci stăpânirea și robirea omului prin om.

Excursia învățătorilor și a învățătoarelor din vechiul regat făcută la noi în Ardeal, a succedat foarte frumos, Săptămâna trecută au cercetat Clujul unde au fost sărbătorii la Teatrul Național. Toți au rămas încântați și mulțumiți.

Un vechiu tablou pierit, și unde s'a găsit? Pe la sfârșitul veacului trecut s'a pierdut urma unui minunat chip, arătând pe Precurata Feclioară cu Isus în brațe, zugrăvit de strălucitul pictor italian Leonardo da Vinci. Abia acum s'a dat de nou de urma lui: în galeria de tablouri (adunarea de icoane scumpe) a lui Eszterházy, care nu se știe dela cine a ajuns a-l avea.

Răscumpărare de ziua onomastică. Dl. Petre Stăngu funcționar la »Ardeleana« răscumpărând felicitările de ziua onomastică a dăruit fondului liceului »Aurel Vlaicu« pentru premiile elevilor distinși suma de 100 lei.

AVIZ

Către toți învățătorii dela școlile primare de stat din jud. Hunedoara — Vi se comunică textul publicațiunii Directoratului de agricultură din Chișinău (Basarabia) precum urmează:

Directoratul de Agricultură din Chișinău anunță că a instituit următoarele Premii: Premiul I de 5000 Lei Premiul II de 3000 Lei Premiul III de 2000 Lei, pentru lucrări didactice necesare cursului de agricultură, zootehnică, alimentația animalelor, viticultură, vinificație, pomicultură, chimie, fizică, botanică, etc. întocmite după programul Școlilor inferioare de agricultură.

Lucrările găsite cele mai bune, vor fi ajutate, tipărite sau cumpărate (editura) de Directorat după înțelegere.

Se admit numai pentru ajutoare, tipărire sau cumpărare și traduceri, compilațiuni sau prelucrări (autorizate) care vor corespunde scopului urmărit.

Pentru examinarea lucrărilor se vor numi comisii speciale.

Doritorii a concura din orice provincie a țării, vor face și înainta: programul analitic și planul de aranjare și tratare a materiei în vederea scopului didactic urmărit, cum și o cere, pe adresa:

Directoratul de Agricultură Chișinău.

Pintea
(522) 1-1 p. revizor școlar:

Comunicat.

Se aduce la cunoștința tuturor funcționarilor publici din România-Mare și tuturor organizațiilor lor, că Guvernul a aprobat marele Congres fixat pe ziua de 9 Iulie 1922, 9 ore dimineața, în orașul Cluj. — Asemenea a dispus ca congresiștii să poată călători cu reducere de 75% pe C. F. R.

Programul: 1. Deschiderea; 2. Discuție asupra situației funcționarilor; 3. Discuție asupra situației pensionarilor. 4. Hotărâri și modalitățile de executare a lor.

Asociația funcționarilor din Transilvania își va ține la 7 Iulie 1922, la 9 ore dimineața în Cluj, Adunarea generală cu programul comunicat deja secțiilor județene.

Camarazii și organizațiile, cari vor veni la Congres, sunt rugați a se anunța până la 5 Iulie inclusiv, Asociației funcționarilor publici — Cluj, pentru încartuire.

Dentist Dr. S. Seidner dă consultații, în ORĂȘTIE Pleșa Aurel Vlaicu 7 (la etaj de-asupra prăvălii Ioan Rob). — Plombe. — Scoaters de dinți fără durere. — Punere de danturi.

Aviz. — Tuturor învățătorilor cari au urmat cursurile pregătitoare pentru învățătorii ajutoari. — Spre știri și conformare se comunică celor interesați că la 6 Iulie a. c. se începe cursul III și anume pentru învățători, la școala normală din Blaj; iar pentru învățătoare la școala normală din Lugoj.

Cursul al IV-lea se va începe la 11 Iulie a. c. la școala normală din Deva.

Toți cei interesați au a se prezenta punctuos la data fixată avind a-și duce cu sine hainele de pat și vasele de sufragerie necesare.

Incredințat cu conducerea oficiului revizoratului școlar al jud. Hunedoara: Pintea, p. revizor.

(523) 1-2

Dela Direcțiunea liceului „A. Vlaicu” Orăștie. În baza unui ordin al Directorului General al Ministerului Instrucțiunii Cluj, Anuarul pe a. școlar 1921/22 pentru a putea cuprinde toate evenimentele anului școlar expirat — se va pune sub tipar numai în cursul lunii Octomvrie

Examine de corigență la acest liceu pentru elevii rămași corigenți la un singur obiect s'au stabilit pe zilele 29-30 August. Elevii interesați, fără a cere în special permisiune de admitere la acest examen, se vor prezenta cu certificatul școlar la termenul fixat — spre a-și face corigența.

Toți elevii cari au rămas corigenți la două obiecte sunt recercați a-și înainta cât mai în grabă cererile de admitere la examenul de corigență. Aceste cereri trimbrate legal, se vor adresa Onor. Direcțiunii Regionale a Inv. secundar Sibliu, prin Direcțiunea liceului. Aceste examine de corigență se vor ține în 31 August.

Toți elevii cari doresc a fi primiți în Internatul „A. Vlaicu” vor înainta cererile adresate On. Eforii școlare, până la 1 August. Cei cari vin pentru prima dată în Internat vor alătura: extras de botez (dela preot), certificat școlar (în copie legalizată). — Taxele de îmbrățișare se vor publica numai între 15-20 August, neputându-se statori încă nici măcar media, din cauza urcării prea mari a prețurilor. Cererile intrate după 1 August vor fi respinse.

(1-2) Direcțiunea ltc. „A. Vlaicu”

Trei case, de vânzare,

sînt în Orăștie și anume:

Casa Nr. 18, din strada Romoșelului, stînd din 3 odăi, bucătărie, 2 pivniși, lemnație, șopruți, cochină, etc. (521) 1-3

Casa Nr. 20, din aceeași stradă, cu 3 odăi, bucătărie, grajd, șopruți, megarie de lemne, grădină.

Casa Nr. 22, din aceeași stradă, stînd din 4 odăi, bucătărie, pivnișă, grajd, grădină, — etc.

Se pot vedea ori cînd. Informații se dau în casa dela Nr. 20.

Prăvălie de vânzare!

Din cauza altor ocupații se vinde o prăvălie cu trecere bună, bine aranjată, aflătoare într-o stradă principală din Orăștie. — Informații să se ceară dela Adm. foș. „Libertatea”. (519) 1-3

Casă de vânzare!

Calea Mihai Viteazul Nr. 29, constă din 3 odăi, bucătărie, verandă, șură, cameră, grădină, curte mare cu pomi. Informații în casă. (522) 2-3

(479) 7-13

„D E C E B A L“

instituit de credit și economii, societate pe acții în DEVA.

Prospect pentru emisiunea a II-a de acții.

In urma mandatului primit dela Adunarea Generală Extraordinară ținută la 31 Mai 1922 și în conformitate cu §. 7 din statutele Institutului emitem următorul

PROSPECT:

1. Capitalul societar actual de 30.000 Lei se înmulțește până la suma de 2.000.000 Lei prin o nouă emisiune de 4000 bucăți acții de câte 500 Lei.

2. Spre scopul acesta se pun la subscripție publică 3940 bucăți acții de câte 500 Lei nominal.

3. Valoare nominală a acțiilor se urcă dela 50 Lei la 500 Lei per bucată.

4. Adunarea generală, căreia se va raporta despre subscrierile făcute, va fi în drept de a fixa capitalul societar și sub suma de 2.000.000 Lei, în proporție cu subscrierile intrate.

5. În conformitate cu §. 7 al Statutelor fiecare acționar are dreptul să subscrie din emisiunea nouă atâtea acții, câte îi revin în proporție cu acțiile ce posedă. Deci după fiecare 10 acții vechi de câte 50 Lei nominal poate subscrie 65 acții noi de câte 500 Lei.

Deoarece nu fiecare acționar are număr de acții divizibil cu 10, se admite și optarea proporțională.

Așa d. e. dacă un acționar are 6 bucăți acții, poate opta 39 bucăți acții noi. El are deci în drept să alege între următoarele două modalități:

a) Subscrie 40 bucăți acții à 500 Lei 20.000 Lei
din care se subtrag 6 bucăți à 50 Lei 300 .
plătește peste tot 19.700 Lei

b) Subscrie 39 bucăți acții à 500 Lei 19.500 Lei
din care se subtrag 6 bucăți à 50 Lei 300 .
plătește 19.200 Lei

Acționarul care are numai o acție veche, poate subscrie 6 bucăți acții noi, deci principiul este, că numai acții întregi se pot opta cu rotunjire la vale.

6. Terminul ultim de optare pentru acționari este 1 Septembrie 1922. Spre scopul acesta și până la terminul amintit fiecare acționar va avea să înscuzeze acțiile vechi împreună cu coala de cuponi la adresa Institutului, împreună cu declarația de optare.

7. Plata acțiilor se poate face la casa Institutului sau la orice bancă aparținătoare la „Solidaritatea”, Asociațiunea societăților pe acții în Cluj.

La subscriere sunt a se vărsa 150 Lei de fiecare acție, la 1 Decembrie 1922 sunt a se vărsa 200 Lei de fiecare acție, iar la 1 Februarie 1923 sunt a se vărsa 150 Lei de fiecare acție.

După rata ultimă sunt a se plăti 5% interese compute de la 1 Ianuarie 1923 până la ziua plății.

8. Acționarul care nu face uz de dreptul lor de optare, nu să și completeze acțiile la un număr divizibil cu 10, plătină diferența în bani.

Acelora care nu uzează nici de acest favor, li se va plăti în număr nominal acțiilor ce posed și fără de interese.

Contravaloarea acțiilor vechi, necompletate și nerăscumpărate până la terminul de 1 Septembrie 1922, se va depozita la Institut și se va plăti atunci, când prezintă acționarul acția.

9. Acțiile neoptate la termin de vechii acționari se vor subscrie și de alții cu prețul de emisiune de 500 Lei nominal plus 25 Lei taxă de fondare

Terminul de optare pentru aceștia este 1 Octombrie 1922.

Plata ratelor se întâmplă la locurile amintite sub punct 7.

Ratele sunt următoarele:

La subscriere se plătesc 175 Lei,
la 1 Decembrie 1922 200 „
la 1 Februarie 1923 150 „ de fiecare acție subscrisă.

După rata ultimă sunt a se plăti de asemenea 5% interese din 1 Ianuarie 1923 până la ziua plății.

10. Acțiile din emisiunea aceasta, întrucât sunt deplin plătite până la terminul de 1 Februarie 1923, vor participa la dividendă anulului 1923.

11. Se admite plata întregă sau în rate mai mari.
Pentru plățile din anul 1922 se vor computa și bonifica 5% interese socoite dela ziua plății până la 31 Decembrie 1922.

Pentru acționarii restanșieri se vor aplica dispozițiile §-ului 10 din Statutele Institutului. *)

Despre plățile făcute se vor estrada titluri provizorii, cari la timpul său se vor schimba cu acțiile definitive.

Se vor estrada și acții cumulative de 10 și 50 bucăți.

12. Consiliul de Administrație (Direcțiunea) își rezervă dreptul de selecționare a subscrierilor intrate dela reacționari.

Din ședința Consiliului de Administrație (Direcțiunea) al Institutului de credit și economii „DECEBAL” societate pe acții în Deva, ținută la 16 Iunie 1922.

Dr. Petre Groza, m. p. președinte. Laurențiu Curea, m. p. notar.

*) §. 10 din Statute:

„Pentru ratele de acții cari nu s'au solvit la terminul fixat, se calculează 5% interese de întârziere, iar pentru ratele plătite înainte de termin, se bonifică 6%.

Poseșorii de titluri provizorii, cari nu plătesc ratele, sunt a se provoca nominal, iar dacă în timp de 45 zile după trei provocări făcute în foile societății prin indicarea numărului acțiilor resp. nu va fi plătit suma datorită, își perd dreptul de acționari și sumele deja plătite în contul acțiilor cad în favorul fondului de rezervă.

La locul titlurilor acestora cari se anulează, se emit acții noi sub același număr. Anularea se va publica.”

(520) 1-2

Căldări de fier rachie, de 100—200 lire, sunt de vânzare la:

Frații Stano,
(524) 1-3. Orăștie și Deva.

Casă cu 2 odăi, bucătărie, plivnișă, grădină de 1/2, jugăr, surd, fântână, cocină, — tot ce trebuie unei gospodării, foarte potrivită pentru prăvălie (bolta) și crișmă, e de vânzare la subscrierul:

Iosif Stroia,
Vaidei, p. Orăștie,
(512) 2-2. Ulița Lungă 29.

De vânzare o casă mare cu curte și grădină. Informații în Strada Regală 1, la etaj. (518) 1-3

Pentru proprietarii de: **mașini de treerat**

și mori.

Avem permanent în depozitele noastre, în calități superioare:

- Petri de mori.
- Site de mătăsa.
- Ciocane de ferecat (Kronhaemmer) (Billenhaemmer).
- Curele de transmisie.
- Curele de cusut.
- Ulei de uns mașini Nr. 15.
- Ulei de uns mașini Nr. 16 rafinat
- Ulei de uns cilindre.
- Ulei pentru dynamo.
- Motorină.
- Petroleu.
- Unsoare consistentă.
- Klingerit.
- Moorit.
- Articole de cauciuc.
- Asbest.
- Garnituri grafitate.
- Garnituri de asbest.
- Garnituri cu seu.
- Cositor englez.
- Chingi pentru mori.
- Saci.
- Strupuri pentru curele.
- Șaibe de șmirghel.
- Sticle pentru nivelul apei.
- Sticle „Klinger”.
- Manometre.
- Cane pentru ulei.
- Ungătoare „Stauffer”.
- Discuri pentru curele, etc.

Departamentul Mașinelor
al Reuniunii Agricole soc. pe acții
Sibiu, strada Sării Nr. 22.
Sighișoara, strada Baler Nr. 47.
Mediaș, Piața cazarmei Nr. 15.
(496) 2-6

2 învățăcei.
In prăvălia mea de manufactură și băcănie să primesc 2 băieți din casă bună cu 1-2 clase de liceu.
Ioan Ursica, Zlatna (jud. Alba Iulia).
(517) 2-3

B Ă N I Ț A

FABRICA DE ȚIGLĂ ȘI CĂRĂMIZI, SOC. AN.

„Fabrica de Țiglă și Cărămizi Soc. Anon. „Bănița” în Bănița (pe linia ferată Simerla Petroșeni) livrează:

CĂRĂMIZI
ȚIGLE DE MARSILIA
ȚIGLE SIMPLE și
OLANE

în calitate cea mai bună cunoscută și pe prețurile de zi cele mai ieftine.

Pentru informații, rugăm a se adresa la: Direcțiunea Fabricii de Țiglă și Cărămizi Soc. Anon. „Bănița” în Petroșeni Județul Hunedoara.

Fabrica de Țiglă și Cărămizi Soc. Anon.

„B Ă N I Ț A” în Petroșeni.

(510) 2-2

Dela pretura plasei Orăștie.

Nr. 1348/1922 adm.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de notar cercual în notariatul Berlu, publică concurs.

Retribuțiunile sunt provăzute lege și ordonanțele în vigoare.

In consecință sunt invitate pe acei ce doresc a ocupa acest post a-și înainta cererile complete însoțite de actele prevăzute în art. XX. din legea 1900, la oficiul meu până la data de 18 Iulie 1922.

Cererile sozite după acest termen, nu se vor lua în considerare.

Orăștie, la 12 Iunie 1922.

Primpretoarele plasei Orăștie: (504) 2-2 **Damian, primpretoare**

REGATUL ROMANIA
Primăria orașului D E V A.

Nr. 767/1922.

Publicațiune.

Primăria orașului Deva (Județul Hunedoara) aduce la cunoștința generală că pentru exarendarea edificiului Teatral din Deva, care constă din o sală teatrală provăzută cu 23 loge, scena (bina), garderoba, foier, restaurant, bucătărie, camere de bucate, o locuință cu 2 odăi și apartamente, arangementul întreg ce se ține de teatru, — se va ține licitație publică verbală împreună cu oferte scrise — în ziua de 11 August 1922 orele 10 a. m. la Primăria orașului Deva sala Nr. 1.

Prețul de strigare arendei anuale 100.000 Lei, adică una sută mii Lei.

Odată cu oferta, amatorii sunt datori înainte de începerea licitației a depune 10% din prețul oferit pentru aranda anuală, ca vadiu la acceptoria orașănească sau la comisiunea de licitație, în numărul sau în hârtii de valoare.

Exarendarea se va face pe timp de 10 ani consecutivi. Condițiunile se pot vedea în orele oficioase în biroul primarului orașului din Deva, Deva, la 22 Iunie 1922.

(514) 2-2 August Herbay, primar.

Anunț.

Să află de vânzare o garnitură de treerat, în stare bună, gata de pus în funcțiune; motorul de 10 cai putere, sistem Langen & Wolf, batoza sistem Hoffer-Schranz, de 1 metru, la Gh. Fărcașiu în Sebeșul-sășesc. Strada Vasile Moga Nr. 24. Informațiuni se pot lua și la Petru Androne, în Orăștie.

3-3 (501)